

О ВЕШТАЧКОЈ ИНТЕЛИГЕНЦИЈИ (аватар и пдф)

Кључ развоја сваке државе јесте образовање, а да би образовање било развијено, морају да се мењају циљеви образовања, шта је то што очекујемо од образованог човека. Пред нама су генерације које ће радити неколико деценија, а не можемо претпоставити којом брзином ће се свет развијати, осим да ће се веома брзо развијати. Да бисмо децу спремили за свет непознате будућности: школа треба да учи дете како да учи, и како да мисли кроз логичке чињенице; како да теоријска знања примени у пракси, и наравно да стекне радне навике, односно личну мотивацију. Та четири елемента су кључна за развој образовања.

У кратком временском размаку ми већ имамо у употреби алате вештачке интелигенције. Промене се одвијају великом брзином; сведоци смо да снага персоналних рачунара се удвостручује сваких 18 месеци, тако ће и суперинтелигенција бити све паметнија док не постане бесконачно паметна. Шта ће тада такав ентитет урадити с нама, својим творцем? Да ли смо дизајнирали неки од могућих лоших крајева наше судбине не знамо, али оно што знамо је да нова стратегија и ново доба тражи наставника који зна да рукује алатима нових технологија. Такав наставник, наставник **будућности је носилац (агент) промене и прилагођавања**. Наставник који прича готова знања је превазиђен, јер то могу роботи; улога наставника се мења. Вредновање знања се најчешће своди на мерење успешности меморисања и репродукције чињеница. Ово је некада била епохална иновација у односу на индивидуалну наставу јер је омогућила знатно већи обухват ученика и омасовљење образованих људи. Сада је то застарео и превазиђен концепт јер се знања меморишу, уместо да их ученици самостално стичу сопственим истраживањем и откривањем. Има наставника који још увек верују да су они главни извор знања и информација, иако су ученицима и студентима на располагању знатно моћнији, садржајнији и умрежени извори знања из којих могу брже самостално стицати савременија и иновативнија знања применом одговарајућих модела наставе.

Познато је да и мања количина знања може вредети више од веће, ако су изграђена самосталним, истраживачким и трагачким поступцима. У савременом образовању ученици користе виртуелну реалност, 3Д симулације, вештачку интелигенцију и друге информационе технологије. Праве промене ће се догодити када предавачку наставу заменимо информатичко-развијајућом наставом и када уместо репродукције меримо, пратимо и вреднујемо сваки корак који ученик обавља у току процеса учења. Дакле, комплексно вреднујемо интересовања и залагања ученика, функционалност знања, разумевање, па и репродукцију. Верујем да би овакве промене у организацији наставног рада и учења допринеле унапређењу квалитета васпитно-образовног рада. Управо у томе можемо видети употребу вештачке интелигенције.

На нама је да нађемо начине како ћемо корачати. Границе зоне комфора се споро прелазе, али свака појава нечег револуционарног је у почетку наилазила на отпор: први ауто, струја, мобилни апарат од пејцера на овамо, па смарт телефони... Можда би прва асоцијација на вештачку интелигенцију били хуманоидни роботи повезани на глобалну мрежу потпомогнути софтверима ВИ, али управо мобилни телефони постају доминантни дигитални уређаји преко којих људи комуницирају са вештачком интелигенцијом. Сведоци смо да и најједноставнија вештачка интелигенција може креирати семинарске радове, кориговати текстове на страним језицима, кодирати у различитим програмским језицима и предлагати решења низа задатака из различитих области. Експерти у области образовања имају подељено мишљење о корисности употребе ВИ од стране ученика у образовном процесу. Део наставника сматра да је у школама и на факултетима неопходно потпуно забранити приступ ВИ и драстично казнити студенте и

ученике који за решавање својих задатака користе вештачку интелигенцију. Насупрот томе, други наставници сматрају да је неопходно променити начин вредновања рада ученика и то тако да им се у решавању проблемских задатака дозвољава коришћење вештачке интелигенције, а затим кроз разговор проверава разумевање, функционалност и апликативност знања, сматрајући да ће на тај начин решавати задатке након завршетка факултета и запослења. Такође, они подстичу међусобну сарадњу ученика у решавању задатака насупрот индивидуалном тестирању стечених знања и вештина. Тешко је у овом тренутку направити радикалне промене у образовном систему Србије, али без обзира да ли неко не жели или неће, у једном тренутку ће једноставно морати.

Верујем да, уколико се овај тренд развоја вештачке интелигенције настави, нећемо имати избора него да прихватимо благодати нових технологија и да темељито разрадим нове методе, нову организацију наставе и нове моделе вредновања рада ученика како бисмо задовољили потребе младих људи, искористили предности нових технологија, очували радозналост и жељу за сазнањем и сталним усавршавањем те развијали флексибилност ка променама које ће у наредним деценијама бити још израженије.